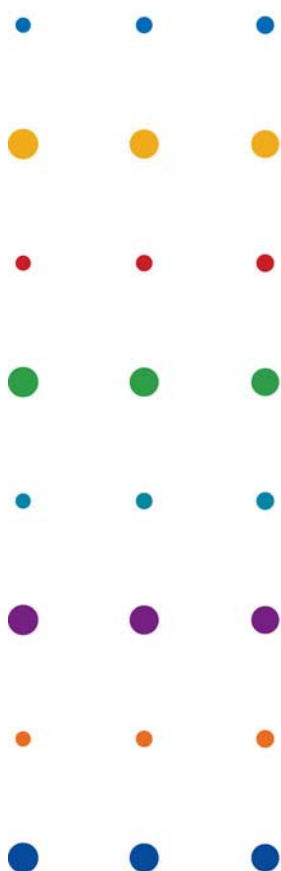

Wet luchtkwaliteit

Bestemmingsplan Oostervaart

Gemeente Lelystad

Februari 2011
Definitief

Wet luchtkwaliteit

Bestemmingsplan Oostervaart

dossier : BA2108-101-100
registratienummer : MD-AF20110390/MVI
versie : Definitief

Gemeente Lelystad
Februari 2011
Definitief

INHOUD

BLAD

1	INLEIDING	2
2	ACHTERGRONDEN EN UITGANGSPUNTEN	3
2.1	Omgevingsplan en Structuurplan Lelystad	3
2.2	Gemeentelijke Visie Vestigingsbeleid (GVV): uitgangspunten	3
3	WET- EN REGELGEVING	5
3.1	Wettelijk kader	5
3.2	Wettelijke grondslagen luchtkwaliteit	5
3.3	Grens- en richtwaarden	6
3.4	Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)	7
4	TOETSING	9
5	CONCLUSIE	10
	COLOFON	11

BIJLAGEN

1	Nadere achtergrondinformatie luchtkwaliteit
---	---

1 INLEIDING

Het gemeentebestuur van Lelystad heeft zich voorgenomen om de vigerende bestemmingsplannen Oostervaart en Oostervaart-Oost samen te voegen zodat een gezamenlijk nieuw bestemmingsplan ontstaat. Daarmee wordt aangesloten bij verschillende landelijke doelstellingen op het gebied van de actualisering, standaardisering en digitalisering van bestemmingsplannen. Als invulling van de actualisatie is een luchtkwaliteitsstudie noodzakelijk waarbij de gevolgen van de voorgenomen activiteiten in relatie tot de ontwikkeling van het gebied vorm wordt gegeven.

Dit rapport maakt onderdeel uit van het nieuwe bestemmingsplan als een vereiste vanuit de Wet Milieubeheer in het kader van luchtkwaliteit. In dit rapport worden de gevolgen op leefniveau voor de componenten NO_x en fijn stof (PM₁₀) beschouwd.

Het volgende is in dit rapport uitgewerkt:

- Achtergronden en uitgangspunten;
- Wet- en regelgeving;
- Bepaling gevolgen emissies naar de lucht;
- Toetsing;
- Conclusie.

2 ACHTERGRONDEN EN UITGANGSPUNTEN

2.1 Omgevingsplan en Structuurplan Lelystad

Vanuit de provincie wordt aan de gemeenten kenbaar gemaakt dat zij bij de ontwikkeling van bedrijvigheid rekening moeten houden met de karakteristieken van de gemeenten en dat voor behoud hiervan maatwerk nodig is. Afgesproken is dat gemeenten een Gemeentelijke Vestigingsvisie (GVV) opstellen. Een GVV is een strategische visie op werklocaties, waarin voor bestaande en toekomstige werklocaties het beoogde locatietype is opgenomen. Per werklocatie wordt een profiel geschetst van de typen bedrijvigheid die er gevestigd kunnen worden en hoe de toetsingscriteria per locatietype zijn uitgewerkt.

In het vastgestelde structuurplan en het GVV heeft de gemeente Lelystad haar visie op de verdere ontwikkeling en verbetering van de bedrijventerreinen, zoals ondermeer voor Oostervaart (-Oost), waar het industrieel-logistiek profiel vorm gaat krijgen. Het gemeentelijke beleid is verwoord in het Structuurplan Lelystad 2015 (vastgesteld d.d. 7 april 2005). Speerpunten voor dit terrein zijn herstructurering van het ruimtegebruik en van de infrastructuur en het stimuleren van duurzaamheid. Het bedrijventerrein Oostervaart-Oost wordt verder uitgebreid in sectoren bouw, handel en industrie tot en met 2015. In het kader van de locatie Oostervaart is de koersnotitie 2007-2011 en het meerjaren Bouwprogramma 2007 – 2015 van belang.

Koersnotitie 2007 - 2011 Nieuwbouw voor wonen, werken, detailhandel en recreatie (2007)

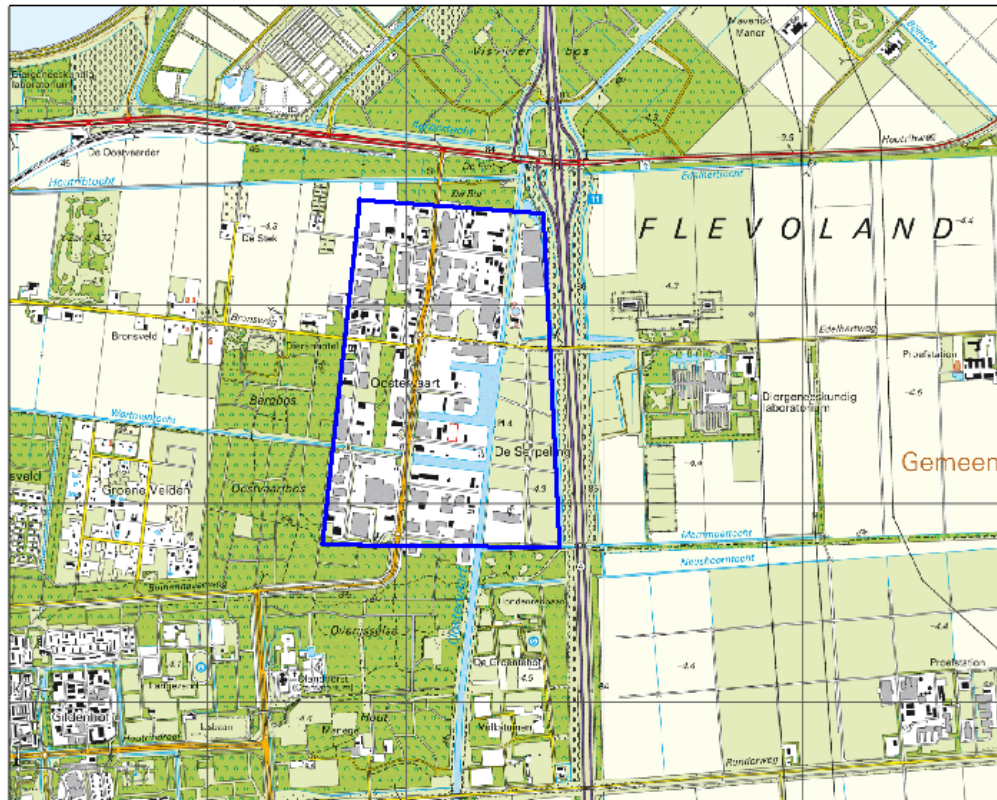
De Koersnotitie 2007-2011 is opgesteld met het doel de grote lijnen voor gebieds- en projectontwikkeling in de gemeente Lelystad uit te zetten. Met betrekking tot werken wordt in de Koersnotitie toegespijst op kantoren en op bedrijfsruimten. Oostervaart is niet gewenst als ontwikkelingslocatie voor kantoorruimten, het beleid met betrekking tot bedrijfsruimten is van toepassing. Het doel is gesteld om per jaar circa 10 ha nieuw bedrijventerrein in Lelystad uit te geven. Het uit te geven terrein wordt verdeeld naar drie thema's, namelijk; industrie, gemengde en hoogwaardig. Oostervaart wordt aangemerkt als industrie. Voor het bedrijventerrein worden geen concrete uitspraken gedaan.

Meerjaren Bouwprogramma 2007-2015 (2007)

Dit beleidsstuk is een uitwerking van Koersnotitie 2007-2011 en bijna afgerond. Het beschrijft de hoofdlijnen voor het bouwen aan Lelystad, uitgesplitst naar de ruimtevrage voor wonen, werken, detailhandel en recreëren. Voor bedrijventerreinen is dit in het Meerjaren Bouwprogramma opgenomen, daarvoor is een kwart bestemd voor industrie. Omdat oude bedrijventerreinen moeilijk lopen, is besloten Oostervaart-Oost te ontwikkelen. Voor Oostervaart-Oost wordt een oppervlakte van 12,5 ha uit te geven bedrijventerrein genoemd. Deze oppervlakte wordt uitgegeven in de periode tussen 2007 en 2011, wat 2,5 ha per jaar betekent. Het bedrijventerrein is hoofdzakelijk bedoeld voor industrie.

2.2 Gemeentelijke Visie Vestigingsbeleid (GVV): uitgangspunten

In de GVV geeft de gemeente aan op welke wijze zij invulling geeft aan de bestaande en toekomstige werklocaties en welke beleidsregels zij daarbij hanteert. De gemeente beschouwt Oostervaart-(Oost) samen met Noordersluis als één van de twee omvangrijke bedrijventerreinen van de stad. Oostervaart is een industrieterrein waar de zwaarste bedrijfsactiviteiten plaatsvinden. Het is gelegen tussen de A6, het Overijsselse Hout en het Milieuvriendelijk Agrarisch Centrum. Door deze ligging heeft het terrein een goede bereikbaarheid. Zie figuur 1.

Figuur 1, Ligging bedrijventerrein.

Ook is het terrein voor schepen bereikbaar via de Oostervaart. Het terrein heeft een lokale en regionale uitstraling en is voornamelijk bedoeld voor het vestigen van bedrijven in de sectoren bouw, handel en industrie. Oostervaart is het terrein in Lelystad waar de zwaarste bedrijfsactiviteiten plaatsvinden. Het terrein heeft een netto omvang van ongeveer 128 hectare en beschikt over kavels die elk minimaal 5.000 m² groot zijn. Het terrein is een gezoneerd bedrijventerrein, met een daarbij horende geluidszone. De lichtere bedrijven (categorie I, II en III) bevinden zich meer aan de westzijde. De zwaardere (categorie IV, V, VI en VII) zijn meer in het midden en aan de oostzijde van het plangebied toegestaan. In het uiterste noordoostelijke deel is sprake bedrijven met de categorie V.

In de GVV worden voor Oostervaart (-Oost) de volgende uitgangspunten gekarakteriseerd:

- Geschikt voor zware, industriële bedrijvigheid (categorie 3 t/m 5);
- Geen zelfstandige kantoren, nieuwe bedrijfswoningen, niet locatieverzorgende voorzieningen;
- Maximale kantoorhoudendheid van 30% per bedrijf, met een uitzondering naar 50% voor publiekrechtelijke kavels van toevoeging van hoofdkantoren;
- Geen detailhandel, met uitzondering van ondergeschikte detailhandel (productiegebonden), detailhandel in BC-goederen, grove bouwmaterialen en detailhandel in brand- en explosiegevaarlijke stoffen mogelijk maken. Op het bedrijventerrein zijn geen nieuwe soorten van perifere detailhandel toegestaan.
- Voor de meest arbeidsintensieve bedrijvigheid wordt 2,6 parkeerplaatsen per 100 m² bruto beschikbaar oppervlakte als minimale parkeernorm opgegeven.
- In de zone nabij de weg geldt een lagere maximale bouwhoogte van maximaal 9,00 meter, in Oostervaart-Oost bedraagt de hoogte maximaal 25,00 meter en in Oostervaart West bedraagt de maximale hoogte 15,00 meter.

3 WET- EN REGELGEVING

In dit hoofdstuk wordt de wet- en regelgeving ten aanzien van luchtkwaliteit gegeven. In bijlage 1 is nadere achtergrondinformatie opgenomen.

3.1 Wettelijk kader

De Nederlandse wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit in de buitenlucht vloeit voort uit titel 5.2 van de Wet milieubeheer (Wm) (StB. 2007, 434). Deze wet – “de wet luchtkwaliteit” – is op 15 november 2007 in werking getreden en is de Nederlandse implementatie van de EU-richtlijn voor luchtkwaliteit. Per 1 augustus 2009 is de Wet tot wijziging van de Wet milieubeheer (implementatie en derogatie luchtkwaliteitseisen) (StB 158, 2009) in werking getreden. Verder behoren de volgende AMvB's¹ en Ministeriële Regelingen tot de wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit:

- Besluit niet in betekenende mate bijdragen (StB 440, 2007);
- Besluit gevoelige bestemmingen (StB 14, 2009);
- Regeling niet in betekenende mate bijdragen (SC 218, 2007);
- Regeling beoordeling luchtkwaliteit 2007 (SC 220, 2007; rectificatie SC 237, 2007; wijziging SC 136, 2008; wijziging SC 2040, 2008; wijziging SC 53, 2009; wijziging SC 12182, 2009);
- Regeling projectsaldering luchtkwaliteit 2007 (SC 218, 2007);
- Bekendmaking goedkeuring melding Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) (SC 13469; 31 augustus 2010).

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de bovenstaande wet- en regelgeving.

3.2 Wettelijke grondslagen luchtkwaliteit

De Wm biedt de volgende grondslagen voor de onderbouwing dat een plan voldoet aan de wet- en regelgeving voor luchtkwaliteit:

1. Het project leidt niet tot overschrijding van grenswaarden (art. 5.16 lid 1 sub a);
2. Het plan draagt niet in betekenende mate bij aan een verslechtering van de luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub c);
3. Er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van het project is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 1);
4. Er worden grenswaarden overschreden, maar ten gevolge van een door het project optredend effect of een met het plan samenhangende maatregel is er per saldo sprake van een verbetering van de concentratie van de betreffende stof of blijft de concentratie gelijk (art. 5.16 lid 1 sub b onder 2);
5. Het project is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of is in elk geval niet strijdig met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (art. 5.16 lid 1 sub d).

Wanneer een plan voldoet aan één van bovenstaande grondslagen, kan het wat luchtkwaliteit betreft doorgang vinden. In het geval dat een plan de ontwikkeling van een gevoelige bestemming betreft, zijn ook art. 5.16a uit de Wet milieubeheer en de bepalingen uit het Besluit gevoelige bestemmingen van toepassing.

¹ AMvB: Algemene Maatregel van Bestuur.

Bijdragen “niet in betekenende mate”

Projecten waarvan aannemelijk is gemaakt dat ze niet in betekenende mate (NIBM) bijdragen aan een verslechtering van de luchtkwaliteit, kunnen in overschrijdingssituaties conform de Wm toch gerealiseerd worden. Hiervoor wordt een grens gehanteerd van 3% van de jaargemiddelde grenswaarde voor stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀). Dit betekent dat voor NO₂ en PM₁₀ projectbijdragen zijn toegestaan van maximaal 1,2 µg/m³ in situaties waarin de jaargemiddelde concentraties de grenswaarde overschrijden.

Gevoelige bestemmingen

In het Besluit gevoelige bestemmingen (luchtkwaliteitseisen) zijn beperkingen opgenomen ten aanzien van de ontwikkeling of uitbreiding van gevoelige bestemmingen in de nabijheid van provinciale en rijkswegen. Meer informatie over de bepalingen ten aanzien van gevoelige bestemmingen zijn opgenomen in bijlage 1.

3.3 Grens- en richtwaarden

In de Wm zijn grenswaarden en richtwaarden opgenomen voor concentraties van stoffen in de buitenlucht. Voor grenswaarden geldt dat het voorgeschreven kwaliteitsniveau moet zijn bereikt en vervolgens in stand moet worden gehouden. De grenswaarden uit de Wm zijn in tabel 1 opgenomen.

Voor richtwaarden geldt dat het voorgeschreven kwaliteitsniveau zoveel mogelijk moet zijn bereikt en dat het, waar aanwezig, zoveel mogelijk in stand moet worden gehouden. In de Wm zijn richtwaarden opgenomen voor de stoffen benzo(a)pyreen (1 ng/m³, jaargemiddeld), arseen (6 ng/m³, jaargemiddeld), cadmium (5 ng/m³, jaargemiddeld), nikkel (20 ng/m³, jaargemiddeld) en ozon².

De concentraties van stikstofdioxide (NO₂) en fijn stof (PM₁₀) zijn in de Nederlandse situatie het meest kritisch ten opzichte van de normen en zijn daarom in deze studie beschouwd. Het toetsen van de stoffen stikstofoxiden, lood en ozon is in het kader van dit onderzoek niet relevant (zie bijlage 1) en daarom niet getoetst. De overige stoffen uit de Wm³ zijn in Nederland niet kritisch ten aanzien van de normen (TNO, 2008). Deze stoffen zijn in dit onderzoek ook niet beschouwd.

Tabel 1. Grenswaarden uit de Wm.

Stof	Grenswaarde	Toetsingsperiode
SO ₂ (zwaveldioxide)	125 µg/m ³	24 uurgemiddelden, mag max. 3x per kalenderjaar overschreden worden
	350 µg/m ³	Uurgemiddelde, mag max. 24x per kalenderjaar overschreden worden
NO ₂ (stikstofdioxide)	40 µg/m ³	Jaargemiddelde
	200 µg/m ³	Uurgemiddelden, mag max. 18x per kalenderjaar overschreden worden
NO (stikstofoxiden)	40 µg/m ³	Jaargemiddelde, uitsluitend van toepassing op specifieke gebieden (zie bijlage 1)

² De richtwaarden voor ozon zijn 120 µg/m³ (8 uurgemiddelde; mag gemiddeld over 3 jaar maximaal 25 dagen overschreden worden) en 18.000 µg/m³ (uurgemiddelde; voor de periode van 1 mei tot en met 31 juli, gemiddelde over 5 jaar). De richtwaarden dienen op 1 januari 2010 zoveel mogelijk bereikt te zijn. De genoemde richtwaarden zijn van kracht tot 2020. Vanaf dan worden er strengere richtwaarden van kracht.

³ Zwaveldioxide, koolmonoxide, benzeen, arseen, cadmium, nikkel, benzo(a)pyreen.

PM ₁₀ (fijn stof)	40 µg/m ³	Jaargemiddelde
	50 µg/m ³	24 uurgemiddelden, mag maximaal 35 maal per kalenderjaar overschreden worden.
Pb (lood)	0,5 µg/m ³	Jaargemiddelde
CO (koolmonoxide)	10.000 µg/m ³	8 uurgemiddelde
C ₆ H ₆ (benzeen)	5 µg/m ³ ¹⁾	Jaargemiddelde

Derogatie en tijdelijke grenswaarden NO₂ en PM₁₀

Op 7 april 2009 heeft Nederland van de Commissie van de Europese Gemeenschappen derogatie verkregen voor het voldoen aan de normen voor NO₂ en PM₁₀. De Commissie heeft Nederland voor PM₁₀ derogatie verleend tot 11 juni 2011 en voor NO₂ tot 1 januari 2015. Dit betekent dat in Nederland vanaf die data aan de grenswaarden voor NO₂ en PM₁₀ moet worden voldaan. Uitzondering hierop vormt de agglomeratie Heerlen/Kerkrade. Hiervoor geldt voor NO₂ dat in 2013 aan de grenswaarden moet worden voldaan.

Voor de concentraties PM₁₀ gelden tot en met het aflopen van de derogatietermijn op 11 juni 2011 de volgende tijdelijke grenswaarden:

- PM₁₀: 48 µg/m³ als grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie;
- PM₁₀: 75 µg/m³ als grenswaarde voor de etmaalgemiddelde concentratie; deze mag maximaal 35 keer per jaar overschreden worden.

Voor de concentraties NO₂ gelden tot en met het aflopen van de derogatietermijn op 1 januari 2015 de volgende tijdelijke grenswaarden:

- NO₂: 60 µg/m³ als grenswaarde voor de jaargemiddelde concentratie;
- NO₂: 300 µg/m³ als grenswaarde voor de uurgemiddelde concentratie; deze mag maximaal 18 keer per jaar overschreden worden.

Toekomstige grenswaarden en plandrempels PM_{2,5}

Vanaf 2015 geldt er voor PM_{2,5} een grenswaarde voor de jaargemiddelde concentraties van 25 µg/m³. Tot die tijd geldt vanaf 1 januari 2008 een plandrempel voor de jaargemiddelde concentratie van 30 µg/m³. Deze plandrempel wordt elk jaar met jaarlijks gelijke percentages verminderd tot 25 µg/m³ in 2015. Tot die tijd kunnen plannen die voldoen aan de plandrempel doorgang vinden.

De Europese richtlijn stelt het vaststellen van de kwaliteitsniveaus van de concentraties PM_{2,5} nog niet verplicht. Daarnaast moeten voor het berekenen van PM_{2,5}-concentraties nog adequate meet- en rekenmethoden gerealiseerd worden (stand 2010). Om deze redenen zijn de effecten op de PM_{2,5}-concentraties niet berekend.

3.4 Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL)

Het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL) voorziet in een programmatische aanpak van de luchtkwaliteit in Nederland. Het NSL bevat alle projecten die de luchtkwaliteit verslechteren en alle maatregelen die de luchtkwaliteit verbeteren. Doel van het NSL is dat in Nederland vanaf 2011 aan de Europese normen voor fijn stof (PM₁₀) en vanaf 2015 aan de Europese normen voor NO₂ wordt voldaan. Projecten die in het NSL zijn opgenomen, kunnen doorgang vinden wanneer het betreffende project zoals het uitgevoerd gaat worden past binnen het NSL of er in ieder geval niet mee in strijd is. De projecten

staan beschreven in de bijlage van het NSL. Actualisatie van projecten en of nieuwe projecten kunnen gemeld worden bij de minister, die hier goedkeuring voor kan verlenen.

Het NSL is door de (toenmalige) minister van VROM, met in achtneming van de opmerkingen van de Europese Commissie en in overeenstemming met het gevoelen van de ministerraad en gehoord de Tweede Kamer der Staten-Generaal, op 30 juli 2009 vastgesteld en op 1 augustus 2009 inwerking getreden. Vanaf de inwerkingtreding heeft het NSL een doorlooptijd tot 1 augustus 2014.

Wanneer een project is opgenomen in het NSL kan bij toetsing in het kader van de wet luchtkwaliteit worden volstaan met een verwijzing naar het NSL, zoals beschreven is in grondslag d van artikel 5.16 lid 1 sub d. Berekeningen zijn dan niet meer noodzakelijk. Wel dient een vergelijking van de in het NSL opgenomen projectkenmerken plaats te vinden met de uiteindelijke omvang van het project in het bestemmingsplan. Op basis van deze kenmerken dient aannemelijk te worden gemaakt dat het plan "past binnen of is in elk geval niet strijdig met het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit".

4 TOETSING

Op grond van artikel 5.16 lid 1 onder d, en lid 2 onder d van de Wet milieubeheer kan een bestemmingsplan dat gevolgen kan hebben voor de luchtkwaliteit, worden vastgesteld indien dat bestemmingsplan betrekking heeft op een project dat is genoemd of beschreven in, dan wel past binnen of in elk geval niet in strijd is met een op grond van artikel 5.12 lid 1 of artikel 5.13 lid 1, vastgesteld programma. Dit programma betreft het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL).

Het nieuwe bestemmingsplan is een samenvoeging van de vigerende bestemmingsplannen Oostervaart en Oostervaart-Oost waarbij een en ander is verwoord in Koersnotitie 2007 – 2011 en het Meerjaren Bouwprogramma 2007-2015. In totaal zal het nieuwe bestemmingsplan een maximale oppervlakte van 35 ha bedrijventerrein omvatten. In het NSL zijn de vigerende bestemmingsplannen Oostervaart en Oostervaart-Oost opgenomen onder één project te weten IB-nummer 103. In de bijlage NSL wordt dit project als volgt beschreven:

- IB-nummer : 103;
- Projectnaam : Lelystad Opvolger Oostervaart;
- Bevoegd gezag : Lelystad;
- Ligging : 164.000 – 508.000;
- Type : Bedrijventerrein;
- Omvang : 35 ha;
- Hoofd-ontsluiting eventuele
andere ontsluiting : Steenstraat en Binnenhaven / Runderweg;
- Datum toonaangevend besluit : Tussen 2007 en 2011;
- Datum ingebruikname : gefaseerd;
- Dit project is meegenomen in de gemeentelijke verkeersprognose welke gebruikt is voor de saneringstoolberekeningen

Er zijn geen veranderingen te verwachten in de omvang en/of routing van (vracht)verkeer. Het nieuwe bestemmingsplan voldoet met deze projectkenmerken, zoals beschreven in dit bestemmingsplan, aan de in het NSL opgenomen projectkenmerken, zodat het project gerealiseerd kan worden conform de Wet milieubeheer.

5 CONCLUSIE

Het gemeentebestuur van Lelystad heeft zich voorgenomen om de vigerende bestemmingsplannen Oostervaart en Oostervaart-Oost samen te voegen zodat een gezamenlijk nieuw bestemmingsplan ontstaat. Daarmee wordt aangesloten bij verschillende landelijke doelstellingen op het gebied van de actualisering, standaardisering en digitalisering van bestemmingsplannen. Als invulling van de actualisatie is een luchtkwaliteitstudie uitgevoerd waarbij de gevolgen van de voorgenomen activiteiten in relatie tot de ontwikkeling van het gebied is vormgegeven.

Het nieuwe bestemmingsplan voldoet met de projectkenmerken, zoals beschreven in dit bestemmingsplan, aan de in het NSL opgenomen projectkenmerken, zodat het project gerealiseerd kan worden conform de Wet milieubeheer.

COLOFON

Opdrachtgever	: Gemeente Lelystad	
Project	: Wet luchtkwaliteit	
Dossier	: BA2108-101-100	
Omvang rapport	: 32 pagina's	
Auteur	: Robert van der Waall/ Ceciel Overgoor	
Bijdrage	: Ceciel Overgoor, Robert van Bommel	
Interne controle	: Ceciel Overgoor	
Projectleider	: Ceciel overgoor	
Projectmanager	: Mariëlle de Sain	
Datum	: Februari 2011	
Naam/Paraaf	:	Ard Slomp

BIJLAGE 1 ACHTERGRONDEN WET- EN REGELGEVING LUCHTKWALITEIT

Limitatieve lijst van te toetsen besluiten

De Wm heeft een limitatieve lijst van te toetsen besluiten aan de luchtkwaliteitseisen. Artikel 8.19 Wet milieubeheer meldingen, Verkeersbesluiten en besluiten op basis van Wro artikel 3.6⁴ (uitwerkingsbesluiten onder een bestemmingsproject) zijn uitgezonderd van toetsing⁵.

Niet getoetste stoffen

Het toetsen van de stoffen stikstofoxiden, lood en ozon aan de normen uit de Wm is in het kader van dit onderzoek niet relevant.

Voor stikstofoxiden (NO_x) is toetsing alleen relevant voor specifieke ecosystemen. Het betreft hier gebieden met een oppervlakte van tenminste 1000 km² die gelegen zijn op een afstand van tenminste 20 km. van agglomeraties of op een afstand van tenminste 5 km. van andere gebieden met bebouwing, van inrichtingen of van autosnelwegen. In de Wm is voor NO_x een grenswaarde opgenomen voor de bescherming van vegetatie in deze gebieden welke naar het oordeel van het bevoegde bestuursorgaan bijzondere bescherming behoeft. Op de onderzoekslocaties van dit onderzoek is dit niet van toepassing. Toetsing aan deze norm is daarom voor deze studie niet relevant.

Voor lood is toetsing in de Nederlandse situatie niet relevant omdat de achtergrondconcentratie en emissies van lood dusdanig laag zijn, dat de concentraties zich volgens metingen van het RIVM ruimschoots onder de norm bevinden (TNO, 2008).

Langs wegen geldt in het algemeen dat de door het verkeer uitgestoten stikstofmonoxide (NO) relatief snel (binnen enkele minuten) reageert met de in de atmosfeer aanwezige ozon en daarbij stikstofdioxide (NO₂) vormt. Als gevolg van de verkeersemissies op de weg neemt de concentratie ozon af (TNO, 2008).

Toepasbaarheidsbeginsel

In de Rbl 2007 (wijziging december 2008, SC 245, 2008) zijn bepalingen opgenomen ten aanzien van het voldoen aan de eisen van de EU Richtlijn 208/50/EG, specifiek bijlage III van de Richtlijn met betrekking tot de beoordelingssystematiek. Dit wordt aangehaald als toepasbaarheidsbeginsel. De EU richtlijn geeft aan dat de werkingssfeer van de richtlijn betrekking heeft op luchtverontreinigende stoffen in de buitenlucht en niet van toepassing is op:

- werkplekken in gebouwen en/of inrichting van ondernemingen⁶;
- locaties waar wetgeving voor arbeidsomstandigheden geldt;
- locaties (in de buitenlucht) die voor publiek gewoonlijk niet toegankelijk zijn.

In de Rbl 2007 zijn conform de EU richtlijnen bepalingen opgenomen ten aanzien van locaties waar de luchtkwaliteit niet beoordeeld hoeft te worden. Dit zijn de volgende locaties:

- locaties die zich bevinden in gebieden waartoe leden van het publiek geen toegang hebben en waar geen vaste bewoning is;
- op bedrijfsterreinen of terreinen van industriële inrichtingen, waarop alle relevante bepalingen met betrekking tot gezondheid en veiligheid op het werk gelden;
- op de rijbaan van wegen en op de middenberm van wegen, tenzij voetgangers normaliter toegang tot de middenberm hebben.

⁴ In artikel 3.6 van de nieuwe Wro zijn de bepalingen uit de artikelen 11 en 15 uit de oude WRO opgenomen.

⁵ De achterliggende gedachte is dat het bovenliggende verkeersproject of bestemmingsproject wel is getoetst aan het Wm. Dit is echter lang niet altijd het geval.

⁶ Met uitzondering van velden, bossen en andere terreinen die deel uitmaken van een landbouw- of bosbouwbedrijf, maar buiten het bebouwde gebied van het terrein van dat terrein gelegen zijn.

Daarnaast bevat de Rbl 2007 bepalingen ten aanzien van de situering van rekenpunten⁷ voor het bepalen van de luchtkwaliteit. Hierbij is ook het blootstellingcriterium een bepalende factor. Het is verplicht de luchtkwaliteit te beoordelen voor een punt waar de hoogste concentraties voorkomen waaraan de bevolking rechtstreeks of onrechtstreeks kan worden blootgesteld gedurende een periode die in vergelijking met de middelingstijd van de betreffende grenswaarde significant is.

Gevoelige bestemmingen

Op 16 januari 2009 is het Besluit gevoelige bestemmingen in werking getreden. Met dit besluit wordt beoogd om te voorkomen dat er gevoelige bestemmingen in overschrijdingssituaties langs drukke wegen ontwikkeld worden. In het besluit zijn de volgende gebouwen (incl. bijbehorende verblijfsterreinen) als gevoelige bestemming aangemerkt:

- gebouwen ten behoeve van basisonderwijs, voortgezet onderwijs of overig onderwijs aan minderjarigen;
- gebouwen ten behoeve van kinderopvang;
- verzorgingstehuis, verpleegtehuis, bejaardentehuis;
- combinaties van de bovengenoemde functies.

Conform het Besluit geldt er een onderzoeksplicht voor realisatie- of uitbreidingsprojecten van gevoelige bestemmingen binnen een afstand van 300 meter en 50 meter vanaf respectievelijk een rijksweg en een provinciale weg. Wanneer een nieuwe gevoelige bestemming geheel of gedeeltelijk binnen die zone wordt voorzien en wanneer op die locatie sprake is van een (dreigende) overschrijding van een grenswaarde voor NO₂ of voor PM₁₀, is realisatie alleen toegestaan indien dat niet leidt tot een toename van het aantal ter plaatse verblijvende personen. Bij uitbreiding van een bestaand gebouw is een toename van ten hoogste 10% van het aantal reeds verblijvende personen in het overschrijdingsgebied toegestaan.

TNO (2008), Bijlagen bij de luchtkwaliteitsberekeningen in het kader van de ZSM/Spedwet; TNO rapport 2008-U-R0919/B, Apeldoorn, september 2008.

⁷ De bepalingen zijn ook van toepassing op meetpunten.

DHV B.V.

*Laan 1914 nr. 35
3818 EX Amersfoort
Postbus 1132
3800 BC Amersfoort
T (033) 468 20 00
F (033) 468 28 01*

www.dhv.nl